

УДК 616.314-083-057.875

DOI <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-5-15>

Володимир МЕЛЬНИК

кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри дитячої стоматології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 16-А, м. Ужгород, Україна, індекс 88000 (volodymyr.melnyk@uzhnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6256-5355>

Любов БЛИЩУК

кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри дитячої стоматології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 16-А, м. Ужгород, Україна, індекс 88000 (liubov.bilyschuk@uzhnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9406-9903>

Катерина ЗОМБОР

кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри дитячої стоматології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 16-А, м. Ужгород, Україна, індекс 88000 (kateryna.zombor@uzhnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1638-0100>

Мілан ІЗАЙ

старший викладач кафедри дитячої стоматології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 16-А, м. Ужгород, Україна, індекс 88000 (milan.izay@uzhnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5636-9614>

Софія МЕЛЬНИК

аспірантка кафедри терапевтичної стоматології, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», вул. Університетська, 16-А, м. Ужгород, Україна, індекс 88000 (sofiia.melnyk@uzhnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9016-3254>

Volodymyr MELNYK

Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Children's Dentistry, "Uzhhorod National University", 16, Universytetska St, Uzhgorod, Ukraine, postal code 88000 (volodymyr.melnyk@uzhnu.edu.ua)

Liubov BILYSHCHUK

Candidate of Medical Sciences, Associate Professor at the Department of Pediatric Dentistry, "Uzhhorod National University", 16, Universytetska St, Uzhgorod, Ukraine, postal code 88000 (liubov.bilyschuk@uzhnu.edu.ua)

Kateryna ZOMBOR

Candidate of Medical Sciences, Associate Professor at the Department of Pediatric Dentistry, "Uzhhorod National University", 16, Universytetska St, Uzhgorod, Ukraine, postal code 88000 (kateryna.zombor@uzhnu.edu.ua)

Milan IZAI

Senior Lecturer at the Department of Pediatric Dentistry, "Uzhhorod National University", 16, Universytetska St, Uzhhorod, Ukraine, postal code 88000 (milan.izay@uzhnu.edu.ua)

Sofiia MELNYK

Postgraduate Student at the Department of Therapeutic Dentistry, "Uzhhorod National University", 16, Universytetska St, Uzhgorod, Ukraine, postal code 88000 (sofiia.melnyk@uzhnu.edu.ua)

Бібліографічний опис статті: Мельник В., Билищук Л., Зомбор К., Ізай М., Мельник С. Обізнаність із питань використання зубної нитки серед студентів-стоматологів і лікарів-інтернів. *Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я*. 2023. Вип. 5 (14). С. 88–94. DOI: <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-5-15>

Bibliographic description of the article: Melnyk, V., Bilyschuk, L., Zombor, K., Izai, M., Melnyk, S. (2023). Obiznanist iz pytan vykorystannia zubnoi nytky sered studentiv-stomatolohiv i likariv-interniv [Awareness of the use of dental floss among students of dentists and medical interns]. *Suchasna medytsyna, farmatsiia ta psykholohichne zdorovia – Modern medicine, pharmacy and psychological health*, 5 (14), 88–94. DOI: <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-5-15>

ОБІЗНАНІСТЬ ІЗ ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗУБНОЇ НИТКИ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ І ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Анотація. Постановка проблеми. Сьогодні стоматологічна допомога є одним із найбільш затребуваних видів медичної допомоги населенню. Прихильність до профілактики карієсу зубів та захворювань тканин пародонту відіграє важливу роль у формуванні звичок здорового способу життя, що запобігають стоматологічним захворюванням. Цьому можна запобігти за допомогою ефективних заходів контролю зубного нальоту, які вимагають щоденних заходів гігієни порожнини рота. Стоматологи повинні бути достатньо компетентними, щоб сприяти гарному здоров'ю порожнини рота, навчаючи пацієнтів щоденним заходам гігієни порожнини рота. У зв'язку з цим дослідження було розроблено для оцінки знань та практичного ставлення щодо використання та призначення зубної нитки серед студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів.

На додаток до чищення зубів і ополіскувачів ротової порожнини Американська асоціація стоматологів (ADA) рекомендує використовувати зубну нитку як одну з трьох основних гігієнічних процедур. Сприяння гарному здоров'ю ротової порожнини шляхом навчання пацієнтів, щоденні практичні заходи гігієни ротової порожнини є життєво важливими для досягнення оптимальної ефективності та запобігання стоматологічним захворюванням. Майбутні стоматологи повинні мати достатні знання щодо його використання, правильного призначення, а також демонстрації пацієнту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стоматологічний персонал є джерелом інформації про здоров'я ротової порожнини для населення та медичних працівників первинного рівня медико-санітарної допомоги. Такий підхід надзвичайно важливий у формуванні здорових сімейних звичок в антенатальному та грудному віці дитини з метою профілактики карієсу зубів та саногенної поведінки на все життя, дозволяє мінімізувати чи виключити поведінкові фактори ризику. **Мета дослідження** – проаналізувати обізнаність студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів з питань ставлення, використання та призначення зубної нитки для профілактики стоматологічних захворювань. **Матеріали та методи дослідження.** В рамках дослідження було розроблено та підготовлено анкету для оцінки обізнаності з питань використання зубної нитки для профілактики стоматологічних захворювань. Анкету було розповсюджено серед студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів стоматологів за допомогою онлайн-форми Google. Кожен учасник цього дослідження підписав електронну форму інформованої згоди. Тривалість дослідження – з січня по квітень 2023 року. Інструмент опитування, анкета, складалася з 16 запитань, з кількома варіантами відповідей для оцінки знань, пов'язаних зі знаннями, ставленням і практикою щодо використання зубної нитки для профілактики стоматологічних захворювань, рекомендаціями щодо догляду за зубами, використанням фторвмісних зубних паст та ін. Надійність та валідність запитань анкети були перевірені шляхом попереднього тестування експертами групи, які не брали участь в анкетуванні. Онлайн-форму Google було надіслано студентам старших курсів та лікарям-інтернам, з яких 154 відповіли заповненою формою. Відповіді були занесені до таблиці Excell. Результати, зведені в таблицю Microsoft Excel/електронну таблицю Google, експортовано до ліцензованого програмного забезпечення для операційної системи Windows та стандартного програмного пакету Statsoft. Inc STATISTICA 6.0 2300 East 14th Street Tulsa, OK 74104 США. Проведено статистичний аналіз за допомогою описової статистики. **Результати дослідження та їх обговорення.** Результати, отримані в цьому дослідженні, вказують на необхідність мотивації студентів та інтернів до самостійної гігієни порожнини рота, а також навчання пацієнтів щодо цього. Незважаючи на те, що багато учасників користуються зубною ниткою, було помічено, що навчання та рекомендації пацієнтам щодо неї були порівняно низькими. Це підкреслює необхідність покращити обізнаність і використання допоміжних засобів серед стоматологів-інтернів для забезпечення належної практики самообслуговування порожнини рота для пацієнта. Навчання пацієнтів шляхом практичної демонстрації використання зубної нитки має бути обов'язковим для інтернів-стоматологів, щоб вони могли підвищити рівень впевненості в демонстрації цього пацієнтам. Лише 37 (25%) респондентів «завжди» продемонстрували техніку використання зубної нитки пацієнтам у нашому дослідженні, що можна пояснити відсутністю демонстрації процедури очищення зубної нитки їхніми викладачами в стоматологічних вузах. Максимальна кількість інтернів-стоматологів, які використовують зубну нитку як засіб для очищення міжзубних проміжків, могла спонукати їх призначити її. Було виявлено, що понад 96% інтернів-стоматологів рекомендували своїм пацієнтам зубну нитку. Просто призначити зубну нитку недостатньо; також важливо продемонструвати правильну техніку використання зубної нитки, оскільки неправильне використання зубної нитки може призвести до поранення тканин пародонту. **Висновки та перспективи подальших досліджень.** Дослідження показало, що багато учасників користувалися зубною ниткою, однак рівень навчання та рекомендацій пацієнтам щодо цього був порівняно низьким. Це підкреслює необхідність підвищення обізнаності та використання міжзубних допоміжних засобів серед студентів старших курсів та лікарів-інтернів, щоб забезпечити хороші практики навички для пацієнтів, які відповідають вимогам доказової медицини. Отримані в процесі дослідження результати показують, що праця медичних працівників стоматологічного профілю супроводжується широким спектром методів та засобів профілактики стоматологічних захворювань, які впливають на стан здоров'я та потребують подальшого вивчення для розробки ефективних заходів профілактики.

Ключові слова: здоров'я, зубна нитка, студенти, інтерни, гігієна ротової порожнини, якість життя.

AWARENESS OF THE USE OF DENTAL FLOSS AMONG STUDENTS OF DENTISTS AND MEDICAL INTERNS

Abstract. Formulation of the problem. Today, dental care is one of the most popular types of medical care for the population. Commitment to the prevention of dental caries and periodontal tissue diseases plays an important role in the formation of healthy lifestyle habits that prevent dental diseases. This can be prevented with effective plaque control measures that require daily oral hygiene. Dentists must be competent enough to promote good oral health by educating patients on daily oral hygiene practices. Therefore, a study was designed to assess the knowledge and practice attitudes regarding the use and prescribing of dental floss among senior dental students and interns. In addition to brushing and mouthwash, the American Dental Association

(ADA) recommends flossing as one of three basic hygiene procedures. Promoting good oral health through patient education, daily oral hygiene practices are vital to achieving optimal performance and preventing dental disease. Future dentists must have sufficient knowledge of its use, correct prescription, and demonstration to the patient. **Analysis of recent research and publications.** The dental staff is a source of information about oral health for the population and primary health care workers. Such an approach is extremely important in the formation of healthy family habits in the antenatal and infant age of the child in order to prevent dental caries and sanogenic behavior for life, allows to minimize or eliminate behavioral risk factors. **The purpose of the study** to analyze the awareness of senior dental students and interns regarding the attitude, use and purpose of dental floss for the prevention of dental diseases. **Research materials and methods.** As part of the study, a questionnaire was developed and prepared to assess awareness of the use of dental floss for the prevention of dental diseases. The questionnaire was distributed to senior dental students and dental interns using an online Google form. Each participant in this study signed an electronic informed consent form. The duration of the study is from January to April 2023. The survey instrument, a questionnaire, consisted of 16 multiple-choice questions to assess knowledge related to knowledge, attitudes and practices regarding dental flossing for dental disease prevention, dental care recommendations, use of fluoridated toothpastes, etc. The reliability and validity of the questions of the questionnaire were checked by preliminary testing by experts of the group who did not participate in the questionnaire. An online Google form was sent to senior students and interns, of whom 154 responded with a completed form. The answers were entered into an Excel table. The results summarized in a Microsoft Excel spreadsheet/google spreadsheet were exported to licensed software for the Windows operating system and the standard Statsoft software package. Inc STATISTICA 6.0 2300 East 14th Street Tulsa, OK 74104 USA. Statistical analysis was carried out using descriptive statistics. **Research results and their discussion.** The results obtained in this study indicate the need to motivate students and interns for independent oral hygiene, as well as to educate patients about it. Despite flossing by many participants, it was observed that education and guidance to patients regarding flossing was relatively low. This highlights the need to improve awareness and use of assistive devices among dental interns to ensure appropriate oral self-care practices for the patient. Patient education through hands-on demonstration of flossing should be mandatory for dental interns so that they can increase their confidence level in demonstrating this to patients. Only 37 (25%) respondents "always" demonstrated the technique of flossing to patients in our study, which can be explained by the lack of demonstration of the flossing procedure by their teachers at dental universities. The maximum number of dental interns who use dental floss as an interdental cleaning intervals, could encourage them to appoint her. It was found that more than 96% of dental interns recommended flossing to their patients. Simply flossing is not enough; it is also important to demonstrate proper flossing technique, as improper flossing can lead to injury to the periodontal tissues. **Conclusions and prospects for further research.** The study found that many participants flossed, but the level of education and advice to patients about flossing was relatively low. This highlights the need to increase the awareness and use of interdental aids among senior students and interns to ensure good practice skills for patients that meet the requirements of evidence-based medicine. The results obtained during the research show that the work of medical workers in the dental field is accompanied by a wide range of methods and means of prevention of dental diseases that affect health and require further study for the development of effective preventive measures.

Key words: health, dental floss, students, interns, oral hygiene, quality of life.

Постановка проблеми. Сьогодні стоматологічна допомога є одним із найбільш затребуваних видів медичної допомоги населенню. За кількістю звернень вона посідає друге місце після числа звернень до лікарів-терапевтів. Стоматологічне здоров'я населення України має стійку тенденцію до погіршення [1; 2].

Прихильність до профілактики карієсу зубів та захворювань тканин пародонту відіграє важливу роль у формуванні звичок здорового способу життя, що запобігають стоматологічним захворюванням [3; 4; 5].

Цьому можна запобігти за допомогою ефективних заходів контролю зубного нальоту, які вимагають щоденних заходів гігієни порожнини рота. Стоматологи повинні бути достатньо компетентними, щоб сприяти гарному здоров'ю порожнини рота, навчаючи пацієнтів щоденним заходам гігієни порожнини рота. У зв'язку з цим дослідження було розроблено для оцінки знань та практичного ставлення щодо використання та призначення зубної нитки серед студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів.

Перше відвідування стоматолога потрібно розглядати як фундамент для формування мотивації батьків до профілактики стоматологічних захворювань та забезпечення оптимальних умов для

вироблення здорових навичок харчування, догляду за порожниною рота, використання зубних паст з концентрацією фтору.

На думку гігієністів та педіатрів, харчові звички формуються в перші два роки життя, а звичка до солодкого як висококалорійної дієти розвивається дуже швидко. Споживання солодкого, особливо більше 10% від добової енергоємності їжі, пов'язане з карієсом зубів. Остання рекомендація ВООЗ рекомендує обмежити споживання цукру до менше 5% від загального споживання енергії [6; 7; 8].

Початкові стоматологічні знання, звички та вміння, які отримують від батьків у сім'ї, формуються при копіюванні дитиною поведінки дорослих [9; 10]. Головними та достовірними джерелами знань мають бути дитячий стоматолог, педіатр та персонал первинного рівня медико-санітарної допомоги.

Від батьків залежать всі умови, що забезпечують ефективність профілактики, оскільки детермінантами карієсу зубів є фактори ризику, які формуються в сім'ї: звички щодо гігієни порожнини рота та використання фторвмісних зубних паст, споживання цукру та вуглеводів, починаючи з перших років життя. Тому усунення або ослаблення соціально-поведінкових факторів та їх перевтілення на ефективні стратегії програми профілактики

стоматологічних захворювань порожнини рота є актуальним завданням [11; 12].

Стоматологічні успіхи полягають у збільшенні відсотка людей, які чистять зуби більше 3 разів на день, користуються інтердентальними засобами, збільшенні продажів зубних паст, що містять фтор, зниженні річного споживання цукру, поліпшенні якості життя за рахунок збереження функціонуючих зубів [13; 14; 15; 16].

На додаток до чищення зубів і ополіскувачів ротової порожнини Американська асоціація стоматологів (ADA) рекомендує використовувати зубну нитку як одну з трьох основних гігієнічних процедур. Сприяння гарному здоров'ю ротової порожнини шляхом навчання пацієнтів, щоденні практичні заходи гігієни ротової порожнини є життєво важливими для досягнення оптимальної ефективності та запобігання стоматологічним захворюванням. Майбутні стоматологи повинні мати достатні знання щодо його використання, правильного призначення, а також демонстрації пацієнту.

Стоматологічний персонал є джерелом інформації про здоров'я ротової порожнини для населення та медичних працівників первинного рівня медико-санітарної допомоги. Такий підхід надзвичайно важливий у формуванні здорових сімейних звичок в антенатальному та грудному віці дитини з метою профілактики карієсу зубів та саногенної поведінки на все життя, дозволяє мінімізувати чи виключити поведінкові фактори ризику [17; 18].

Мета дослідження – проаналізувати обізнаність студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів з питань ставлення, використання та призначення зубної нитки для профілактики стоматологічних захворювань.

Матеріали та методи дослідження. В рамках дослідження було розроблено та підготовлено анкету для оцінки обізнаності з питань використання зубної нитки для профілактики стоматологічних захворювань. Анкету було розповсюджено серед студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів стоматологів за допомогою онлайн-форми Google. Кожен учасник цього дослідження підписав електронну форму інформованої згоди. Тривалість дослідження – з січня по квітень 2023 року.

Інструмент опитування, анкета, складалася з 13 запитань, з кількома варіантами відповідей для оцінки знань, пов'язаних зі знаннями, ставленням і практикою щодо використання зубної нитки для профілактики стоматологічних захворювань, рекомендаціями щодо догляду за зубами, використанням фторвмісних зубних паст та ін. Надійність та валідність запитань анкети були перевірені шляхом попереднього тестування експертами групи, які не брали участь в анкетуванні. Онлайн-форму Google було надіслано студентам старших курсів та лікарям-інтернам, з яких 154 відповіли заповненою формою. Відповіді були занесені до таблиці Excel.

Таблиця 1

Знання студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів щодо використання зубної нитки

Питання	Відповіді	Чоловіки n (%)	Жінки n (%)	Всього n (%)
Зубна нитка призначена для видалення	Міжзубний наліт Дрібні шматочки їжі з міжзубних проміжків	38 (82,6) 33 (71,7)	75 (69,4) 121 (78,6)	88 (81,5) 18 (16,7)
Зубний флос призначається для	Відкритих контактів Щільних контактів Обидві ситуації	2 (4,3) 29 (63) 15 (32,6)	9 (8,3) 60 (55,6) 39 (36,1)	11 (7,1) 89 (57,8) 54 (35,1)
Зубну нитку потрібно використовувати	Перед чищенням зубів Після чищення зубів Обидві ситуації	12 (26,1) 26 (56,5) 8 (17,4)	21 (19,4) 65 (60,2) 22 (20,4)	33 (21,4) 91 (59,1) 30 (19,5)
Використання зубної нитки травмують міжзубні ясна	Так Ні Не знаю	17 (37) 15 (32,6) 14 (30,4)	31 (28,7) 46 (42,6) 31 (28,7)	48 (31,2) 61 (39,6) 45 (29,2)
Використання зубної нитки збільшує відстань між зубами	Так Ні Не знаю	2 (4,3) 36 (78,3) 8 (17,4)	10 (9,3) 79 (73,1) 19 (17,6)	12 (7,8) 115 (74,7) 27 (17,5)
Використання зубної нитки може викликати кровоточивість ясен	Так Ні Не знаю	11 (23,9) 22 (47,8) 13 (28,3)	26 (24,1) 51 (47,2) 31 (28,7)	37 (24) 73 (47,4) 44 (28,6)
Зношування зубної нитки під час використання проксимальної реставрації/коронки і мости	Так Ні Не знаю	23 (50) 8 (17,4) 15 (32,6)	61 (56,5) 22 (20,4) 25 (23,1)	84 (54,5) 30 (19,5) 40 (26)

Результати, зведені в таблицю Microsoft Excel/електронну таблицю Google, експортовано до ліцензованого програмного забезпечення для операційної системи Windows та стандартного програмного пакету Statsoft. Inc STATISTICA 6.0 2300 East 14th Street Tulsa, OK 74104 США. Проведено статистичний аналіз за допомогою описової статистики [19].

Результати дослідження та їх обговорення.

Загальна кількість студентів старших курсів та лікарів-інтернів, які відповіли на анкету, чії відповіді були включені для аналізу – 154, з них 22,6% – чоловіків, 77,4% – жінок. Середній вік учасників дослідження становив 23,4±1,2 року. Більшість учасників дослідження не мали належних знань про призначення зубної нитки (табл. 1–2).

Що стосується практики, то 99 (64,3%) із них особисто користувалися зубною ниткою, а 148 (96%) призначали її. Серед лікарів лише 37 (25%) завжди демонстрували техніку її використання. Частота призначення зубної нитки майбутніми лікаря-

ми-стоматологами, які збираються розпочати свою професійну кар'єру, є важливим для виявлення недоліків. Це може бути корисним для планування коригувальних заходів. У цьому дослідженні оцінювали зубну нитку і практику її використання серед студентів-стоматологів старших курсів та стоматологів-інтернів, яка може бути використана для реформування тем, пов'язаних зі здоров'ям ротової порожнини, у стоматологічних програмах навчання.

Знання, пов'язані з практикою призначення та рекомендацій, щодо використання зубної нитки зображено в табл. 3.

Результати, отримані в цьому дослідженні, вказують на необхідність мотивації студентів та інтернів до самостійної гігієни порожнини рота, а також навчання пацієнтів щодо цього. Незважаючи на те, що багато учасників користуються зубною ниткою, було помічено, що навчання та рекомендації пацієнтам щодо неї були порівняно низькими. Це підкреслює необхідність покращити обізнаність і використан-

Таблиця 2

Ставлення студентів-стоматологів старших курсів та лікарів-інтернів до використання зубної нитки

Питання	Відповіді	Чоловіки n (%)	Жінки n (%)	Всього n (%)
Після використання зубної нитки, її можна використовувати повторно	Так	5 (10,9)	6 (5,6)	11 (7,1)
	Ні	38 (82,6)	91 (84,3)	129 (83,8)
	Не знаю	3 (6,5)	11 (10,1)	14 (9,1)
Внутрішньоротове полоскання можна використовувати як засіб альтернатива/доповнення до зубної нитки	Так	10 (21,7)	26 (24,1)	36 (23,4)
	Ні	27 (58,7)	61 (56,5)	88 (57,1)
	Не знаю	9 (19,6)	21 (19,4)	30 (19,5)
Зубна нитка не повинна використовуватися на зубах з проксимальними реставраціями/коронкою і мостовидними протезами	Так	4 (8,7)	7 (6,5)	11 (7,2)
	Ні	36 (78,3)	92 (85,2)	128 (83,1)
	Не знаю	6 (13)	9 (8,3)	15 (9,7)
Зубну нитку слід використовувати один раз на день	Так	37 (80,4)	79 (73,2)	116 (75,4)
	Ні	3 (6,5)	16 (14,8)	19 (12,3)
	Не знаю	6 (13,1)	13 (12)	19 (12,3)
Немає додаткових переваг призначення пацієнтам зубної нитки з використанням електричної зубної щітки	Так	0 (0)	4 (3,7)	4 (2,6)
	Ні	37 (80,4)	70 (64,8)	107 (69,5)
	Не знаю	9 (19,6)	34 (31,5)	43 (27,9)

Таблиця 3

Практика учасників щодо призначення та використання зубної нитки

Питання	Відповіді	Чоловіки n (%)	Жінки n (%)	Всього n (%)
Ви особисто користуєтеся зубною ниткою?	Так	24 (52,2)	75 (69,4)	99 (64,3)
	Немає	22 (47,8)	33 (30,6)	55 (35,7)
Ви коли-небудь призначали зубну нитку своїм пацієнтам?	Завжди	6 (13)	21 (19,4)	27 (17,5)
	Іноді	35 (76,1)	86 (79,6)	121 (78,6)
	Ніколи	5 (10,9)	1 (1)	6 (3,9)
Ви демонструєте техніку використання зубної нитки для ваших пацієнтів?	Завжди	8 (19,5)	29 (27,1)	37 (25)
	Іноді	21 (51,3)	32 (29,9)	53 (35,8)
	Ніколи	1 (2,4)	2 (1,9)	3 (2,1)
	Залежить від пацієнтів	11 (26,8)	44 (41,1)	55 (37,1)
Як ви віддасте перевагу продемонструвати техніку використання зубної нитки пацієнтові?	Ваш власний рот	3 (7,3)	4 (3,7)	7 (4,7)
	Власний рот пацієнта	4 (9,8)	17 (15,9)	21 (14,2)
	На моделях	34 (82,9)	86 (80,4)	120 (81,1)

ня допоміжних засобів серед стоматологів-інтернів для забезпечення належної практики самообслуговування порожнини рота для пацієнта. Навчання пацієнтів шляхом практичної демонстрації використання зубної нитки має бути обов'язковим для інтернів-стоматологів, щоб вони могли підвищити рівень впевненості в демонстрації цього пацієнтам. Лише 37 (25%) респондентів «завжди» продемонстрували техніку використання зубної нитки пацієнтам у нашому дослідженні, що можна пояснити відсутністю демонстрації процедури очищення зубної нитки їхніми викладачами в стоматологічних вузах.

Максимальна кількість інтернів-стоматологів, які використовують зубну нитку як засіб для очищення міжзубних проміжків, могла спонукати їх призначити її. Було виявлено, що понад 96% інтернів-стоматологів рекомендували своїм пацієнтам зубну нитку.

Просто призначити зубну нитку недостатньо; також важливо продемонструвати правильну техніку використання зубної нитки, оскільки неправильне використання зубної нитки може призвести до поранення тканин пародонту.

Висновок. Дослідження показало, що багато учасників користувалися зубною ниткою, однак рівень навчання та рекомендацій пацієнтам щодо цього був порівняно низьким. Це підкреслює необхідність підвищення обізнаності та використання міжзубних допоміжних засобів серед студентів старших курсів та лікарів-інтернів, щоб забезпечи-

ти хороші практики навички для пацієнтів, які відповідають вимогам доказової медицини.

Перспективи подальших досліджень. Отримані в процесі дослідження результати показують, що праця медичних працівників стоматологічного профілю супроводжується широким спектром методів та засобів профілактики стоматологічних захворювань, які впливають на стан здоров'я та потребують подальшого вивчення для розробки ефективних заходів профілактики.

Інформація про конфлікт інтересів. Конфлікт інтересів відсутній.

Інформація про фінансування. Автори гарантують, що вони не отримували жодних винагород у будь-якій формі, здатних вплинути на результати роботи.

Особистий внесок кожного автора у виконання роботи:

Мельник В.С. – концептуалізація, методологія, формальний аналіз, збір матеріалу дослідження, курація даних, підготовка тексту статті, написання та редагування статті;

Білишук Л.М. – аналіз та перевірка вихідних даних, формальний аналіз;

Зомбор К.В. – формальний аналіз, методологія, редагування статті;

Ізай М.Е. – збір матеріалу дослідження, редагування статті;

Мельник С.В. – формальний аналіз, перевірка вихідних даних.

Список використаних джерел:

1. Ліквідація карієсу зубів у дітей : Практичний посібник ВООЗ. Женева : Всесвітня організація охорони здоров'я. 2021. Ліцензія: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/330643/9789240017023-рус.pdf?sequence=14&isAllowed=y>
2. Труфанова В.П. Проблеми раннього дитячого карієсу в іноземній літературі. *Вісник проблеми біології і медицини*. 2017; 2(136): 34–8. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/509/1/Trufanova_Problems.pdf
3. Лайош НВ. Аналіз стоматологічного статусу підлітків Закарпатської області. *Art of Medicine*. 2022; 3 (23): 77–81. DOI: 10.21802/artm.2022.3.23.77
4. Янчук А.О., Скиба В.Я., Катеринчук І.П. Епідеміологічні дослідження та моніторинг стоматологічної захворюваності у дітей України. *Світ медицини та біології*. 2019;2(68):154–8. DOI: 10.26724/2079-8334-2019-2-68-154-158.
5. Мандзюк Т.Б. Формування навичок гігієни ротової порожнини у дітей середнього шкільного віку. *Клінічна стоматологія*. 2016. 2:39-42.
6. Каськова Л.Ф., Садовські М.О. Фактори ризику виникнення карієсу тимчасових зубів у дітей. Актуальні проблеми сучасної медицини: *Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2022. 22(3-4), 117–120. URL: <https://doi.org/10.31718/2077-1096.22.3.4.117>
7. Якубова І.І., Кузьміна В.А. Ранній дитячий карієс. Стан проблеми в Україні. Карієс раннього віку. Стан проблеми в Україні. *Сучасна стоматологія*. 2017; 1(2):48–55.
8. Мельник В.С., Горзов Л.Ф., Дуганчик Я.І. Структурний аналіз стоматологічної захворюваності дітей шкільного віку м. Ужгорода. *INTER Medical Journal*. 2017; II(10):52–56. URL: <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/16664>.
9. Черепюк О.М., Стадник У.О. Гігієна порожнини рота та рівень санітарно-гігієнічних знань і умінь у дітей дошкільного віку та їх батьків м. Івано-Франківськ. *Вісник проблеми біології і медицини*. 2015;1(3):385–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpbm_2015_3%281%29_89
10. Каськова Л.Ф., Мандзюк Т.Б., Уласевич Л.П., Андріянова О.Ю., Янко Н.В. Порівняльна характеристика показників карієсу у дітей різного шкільного віку. *Буковинський медичний вісник*. 2019;23(2):10–5. DOI: <https://doi.org/10.24061/2413-0737.XXIII.2.90.2019.27>.
11. Razmpoosh E, Abdollahi S, Salehi Abargouei A. The Relationship of Nutrition Components and Life Style to Dental Caries. A Review Article. *JNFS*. 2018 Aug; 3(3):167–74.
12. Клітинська О.В., Стішковський А.В., Гасюк Н.В. Оцінка стоматологічного статусу дітей 6–7 років, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду. Україна. *Здоров'я нації*. 2019; 3(56): 43–50.

13. Годованець О.І., Котельбан А.В. Показники захворюваності карієсом постійних зубів у дітей 12 та 15 років. *Вісник стоматології*. 2020; 2(111): 80–84. DOI: <https://doi.org/10.35220/2078-8916-2020-36-2-80-841>.
14. Рогач І.М., Погоріляк Р.Ю. До питання стоматологічного здоров'я дитячого населення. Проблеми клінічної педіатрії. 2022; 2(1):31-4.
15. Данильців Л.О., Рожко М.М. Стоматологічний статус 15-річних школярів Івано-Франківської області. *Клінічна стоматологія*. 2021; 4:39–43.
16. Kaskova LF, Mandziuk TB, Ulasevych LP, Korovina LD. Correlation relations of caries and socio-hygienic factors. *Проблеми екології та медицини*. 2019; 23(3-4): 9–12. DOI: <https://doi.org/10.31718/mep.2019.23.3-4.03>.
17. Каськова Л.Ф. Профілактика стоматологічних захворювань. Полтава: 2018. 403 с.
18. Авдєєв О.В., Бойків А.Б., Древніцька Р.О. Сучасні напрямки лікування та профілактики карієсу зубів. *Вісник наукових досліджень*. 2019; 4: 26–32. DOI: <https://doi.org/10.11603/2415-8798.2018.4.9786>.
19. Москаленко В.Ф. Біостатистика : підручник. Київ : Книга плюс; 2009. 284 с.

References:

1. Elimination of dental caries in children: WHO practice guide. Geneva: World Health Organization. [Internet]. (2021). The license: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. Retrieved from <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/330643/9789240017023-rus.pdf?sequence=14&isAllowed=y>
2. Trufanova VP. (2017). Problemy rannoho dytiachoho kariiesu v inozemni literaturi. [Trufanova VP. Problems of early childhood caries in foreign literature]. *Visnyk problem biolohii i medytsyny*. Jun; 2(136):34–8. [in Ukrainian].
3. Lajosh NV. (2022). Analysis of the dental status of teenagers in Zakarpattia region *Art of Medicine*. 3 (23): 77–81. doi: 10.21802/artm.2022.3.23.77. [in Ukrainian].
4. Yanchuk AO, Skyba VY, Katerynychuk IP. (2019). Epidemiological studies and monitoring of dental morbidity in children of Ukraine. *The world of medicine and biology*. 2(68):154–8. DOI: 10.26724/2079-8334-2019-2-68-154-158. [in Ukrainian].
5. Mandyuk TV. (2016). Formation of oral hygiene skills in children of secondary school age. *Clinical dentistry*. 2:39–42. [in Ukrainian].
6. Kaskova LF, Sadovski MO. (2022). Faktory ryzyku vynyknennia kariiesu tymchasovykh zubiv u ditei. [Risk factors for caries of temporary teeth in children]. *Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrainskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii*. 22(3-4):117–120. Retrieved from <https://doi.org/10.31718/2077-1096.22.3.4.117> [in Ukrainian].
7. Iakubova II, Kuzmina VA. Rannii dytiachyi kariies. Stan problemy v Ukraini. [Early childhood caries. The state of the problem in Ukraine]. *Sovremennaia stomatolohiya*. 2017 Jun; 1(2):48–55. [in Ukrainian].
8. Melnyk VS, Gorzov LF, Duganchyk YaI. (2017). Structural analysis of dental morbidity among school-age children i Uzhhorod. *INTER Medical Journal*. II(10):52–56. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/16664> [in Ukrainian].
9. Cherepiuk OM, Stadnyk UO. (2015). Hihiiena porozhnyny rota ta riven sanitarno-hihiiienichnykh znan i umin u ditei doshkilnogo viku ta yikh batkiv m. Ivano-Frankivsk [Oral hygiene and the level of sanitary and hygienic knowledge and skills of preschool children and their parents in Ivano-Frankivsk]. *Visnyk problem biolohii i medytsyny*. 1(3):385–8. [in Ukrainian].
10. Kaskova LF, Mandzyuk TB, Ulasevich LP, Andriyanova OJ, Yanko NV. (2019). Comparative characteristics of caries indicators in children of different school ages. *Bukovyna Medical Herald*. 23(2):10–5. doi: <https://doi.org/10.24061/2413-0737.XXIII.2.90.2019.27>. [in Ukrainian].
11. Razmpoosh E, Abdollahi S, Salehi Abargouei A. (2018). The Relationship of Nutrition Components and Life Style to Dental Caries. A Review Article. *JNFS*. Aug; 3(3):167–74.
12. Klitynska OV, Stishkovskiy AV, Hasiuk NV. (2019). Assessment of the dental status of children aged 6–7 years who constantly live in conditions of biogeochemical deficiency of fluorine and iodine. *Ukraine. The health of the nation*. 3(56), 43–50. [in Ukrainian].
13. Godovanets OI, Kotelban AV. (2020). Caries incidence rates of permanent teeth in children aged 12 and 15. *Journal of dentistry*. 2 (111): 80–84. DOI: <https://doi.org/10.35220/2078-8916-2020-36-2-80-841>. [in Ukrainian].
14. Rohach IM, Pohoriliak RYu. Do pytannia stomatolohichnoho zdorovia dytiachoho naseleennia. [To the issue of dental health of children]. *Problemy klinichnoi pediatrii*. 2022 Jun; 2(1):31–4. [in Ukrainian].
15. Danyltsiv LO, Rozhko MM. (2021). Dental status of 15-year-old schoolchildren in the Ivano-Frankivsk region. *Clinical dentistry*. 4:39–43. [in Ukrainian].
16. Kaskova LF, Mandziuk TB, Ulasevych LP, Korovina LD. (2019). Correlation relations of caries and socio-hygienic factors. *Problems of ecology and medicine*. 23(3-4):9–12. doi: <https://doi.org/10.31718/mep.2019.23.3-4.03>. [in Ukrainian].
17. Kaskova LF. (2018). Profilaktyka stomatolohichnykh zakhvoriuvan [Prevention of dental diseases]. *Poltava*: 403 p. [in Ukrainian].
18. Avdeev OV, Boykiv AB, Drevnytska RO. (2019). Modern trends in the treatment and prevention of dental caries. *Herald of scientific research*. 4: 26–32. DOI: <https://doi.org/10.11603/2415-8798.2018.4.9786> [in Ukrainian].
19. Moskalenko, V.F. (2009). *Biostatistika [biostatistics]*. Kyiv: Knigaplus –Kyiv: The Book plus.(p. 184). Kyiv, Ukraine. [in Ukrainian].